

Keretszám helyett pályázat

Sok vállalat és intézmény keres közgazdászokat, de még nem mindenütt ismerték fel a végzős hallgatók új elhelyezkedési rendjéből fakadó lehetőségeket. A munkahelyek szakemberigényét ezen túl közvetlenül az egyetemhez kell eljuttatni, pályázati felhívás formájában, a hallgatók pedig megkötés nélkül pályázhatnak valamennyi közzétett álláslehetőségre.

Tekintettel arra, hogy az új rendszerrel a munkaadók még csak most ismerkednek, a vállalatok az eredeti határidőnél egy hónappal későbbig, tehát **április 30-ig** küldhetik el pályázati felhívásaikat az egyetemhez. (Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem, Bp. IX., Dimitrov tér 8.)

A pályázati felhívásnak tartalmaznia kell:

- a munkahely megnevezését és pontos címét;
- a munkakör megjelölését és a fontosabb munkaköri feladatokat felsorolását;
- a munkakörre megállapított bértétel alsó és felső határát (Ft-ban);
- a vállalat által biztosítható szociális juttatásokat;
- a munkabábelés időpontját;
- a munkahely különleges igényeit.

Közgazdászok vetélkedője

Dicséretes vállalkozás indul útjára ezekben a napokban. Közgazdasági vetélkedőt rendeznek a fiatalok számára, és a döntőt a televízió nyilvánossága előtt bonyolítják majd le. Kitűnő alkalom adódik tehát a közgazdász hivatás és a közgazdaságtan népszerűsítésére, a fiatal gazdasági szakemberek felkészültségének bemutatására. A kérdések közgazdasági ismereteket kérnek számon, főképpen a vállalati gazdálkodás területéről.

Végzettségétől függetlenül részt vehet a vetélkedőn minden 30 éven aluli fiatal. A jelentkezéshez szükséges a vállalat (intézmény) és a KISZ javaslata, továbbá fel kell tüntetni a nevet, munkahelyet, beosztást és a lakcímet. A jelentkezéseket a KISZ városi, járási vagy kerületi bizottságaihoz lehet beküldeni, legkésőbb április 30-ig.

VEZETÉS, DÖNTÉS

Az Országos Műszaki Könyvtár és Dokumentációs Központ kiadásában megjelenő Műszaki Gazdasági Információ — Vezetés, döntés 1968. 2. száma jól felhasználható cikkeket közöl a műszaki, gazdasági szakemberek számára.

A Vállalatvezetés célkitűzések útján című cikk arról ad tájékoztatást, hogyan válik egyre döntőbbé a vállalatok vezetési gyakorlatában a tudományos eredmények, módszerek alkalmazása. A cikkek szerzői foglalkoznak az értekezletek szerepével és jelentőségével, tanácsot adnak tartalmasság tételükhöz. Ismertetik a vállalatvezetési tanácsadók szerepét és feladatokrát, útmutatást adnak a káderfejlesztési terv kidolgozására, a műszaki fejlesztés lehetőségeire és bemutatják a számítógépek felhasználását a vezetési döntésekhez.

Tanácskozások az energiagazdálkodásról

Sok figyelemre méltó tanácskozást rendez az idén az Energiagazdálkodási Tudományos Egyesület. Április 30-án Ajkán erőműünkét lesz, május 29-30-án Pécsen távfűtő konferenciát tartanak. Szeptember 12-13-án vízvezetési anekdota kerül sor később meghatározandó vidéki városban. Ugyancsak szeptemberben, 19-20-án, Miskolc lesz a színhelye a II. országos levegőtisztasági konferenciának, míg 26-28 között Sopron látja vendégül az olajtűzelési anekdota résztvevőit. Október 9-10-én Egerben gázkonferenciát tartanak, 16-18-án Budapesten kazánbővegesztési anekdota lesz, 24-25-én ugyancsak Budapesten, közösen a Gépipari Tudományos Egyesülettel és a Magyar Agrártudományi Egyesülettel az abszorpció hűtőszeléről rendeznek tanácskozást. Október folyamán Kazincbarcika energiagazdálkodási anekdota is tartanak. November 4-5-én országos energetikai konferencia lesz Budapesten és ugyancsak Budapesten tartják december 2-4 között az atomerőmű konferenciát.

FÓRUM

Bekövetkezik-e „A fekete beruházások új fénykora”?

A Figyelő március 20-i számában érdekes fejtegetés jelent meg a fekete beruházások, és az új gazdaságirányítási rendszer viszonyáról. A szerző sajátos módon olyan végkövetkeztetésre jutott, hogy „vállalataink kifejezetten érdekeltek az állóeszköz fenntartási költségek sáncai között történő szabálytalankodásban”.

A cikkben foglalt okfejtéssel és a levont következtetéssel azonban nem lehet egyetérteni. Ennek oka egyszerűen a beruházások és a fenntartási munkák közötti fogalmi elhatárolás megítélése. Helyes a cikknek az a megállapítása, amely szerint a kettő között — fogalmilag egyébként igen világos — választó vonalat adnak az érvényben levő előírások. Így tehát — ha eltekintünk a határesetektől — ez érdembeli problémát nem vet fel.

Másrészt vitatható az az okfejtés, amelyet a fekete beruházások és a jövedelem szabályozás rendszere között állít fel a szerző. Részletesen foglalkozik azzal a kérdéssel, hogy a magas nyereséget realizáló vállalatoknál a részesedési alap bizonyos szinten túl nem képezi akadályát a vállalatok önköltség terhére végzett beruházásainak. Ha a kérdést csak eddig vizsgáljuk, akkor valóban igaz lenne a cikk szerzőjének. A valóság azonban várhatóan más irányú tendenciákat tükröz. A tartósan magas nyereséget realizáló vállalatoknál ugyanis a nyereségből képezhető fejlesztési alap rész is jelentős. Ha viszont a vállalat fejlesztési alapja tartósan kedvezően alakul, úgy nem fűződik érdeke ahhoz, hogy fekete beruházást valósítson meg, vállalva ezzel az adócsalással járó szankciókat is.

Felvethető az is, hogy a vállalat azért valósít meg fekete beruházást, mert ezzel jövedelmezőségét, s ennek következtében a realizálható nyereségtömeget jelentősen növelni tudja.

Az Országos Fordító Iroda Figyelő Szolgálat április 4-e tiszteletére különkiadványt jelentetett meg a személyzeti munka elméleti és gyakorlati kérdéseiről. A kiadvány a témakör keretében tartozó legújabb külföldi szakirodalmi anyagokról ad részletes tájékoztatást, s így nagy segítséget jelent a személyzeti munka fejlesztéséről szóló minisztertanácsi határozat eredményes végrehajtásához.

144 holdon újabb tőzegkitermelés kezdődött meg a sükösi határban. A járási tanács megegyezett a termelészövevényekkel, hogy a nagy hatású tőzegmező kitermelése után, visszaengenyeltek a termőtalajt. A tsz-ek addig is kártalanítást vagy részesedést kaphatnak a Tőzegkitermelő és Talajergőgazdálkodási Vállalat-tól.

Svéd gyártmányú, nagy teljesítményű töltőgépet vásárolt a VBKM pápai Elekthermax gyára. Ez lehetővé teszi, hogy a csőfűtőtestek gyártását az eddiginek a négyeszeresére növeljék. A számítások szerint az idén már 250 ezer, a teljes felújítás után pedig évente félmillió csőfűtőtestet állítanak elő.

Az Országos Erdészeti Egyesület számos tudományos tanácskozást rendez az idén. A többi között áprilisban Balatonfüreden és Oroslányban anekdota tartanak az erdőművelési munkák gépesítéséről. Júniusban vagy júliusban Budapesten kerül sor a IV. országos gombaszati vándorgyűlésre. Pápa lesz a színhelye júliusban az anyagmozgatás gépesítéséről szóló anekdota. Az országos faanyagvédelmi anekdota októberben Budapesten tartják, míg novemberben Kecskeméten fásítási tanácskozásra kerül sor.

Az Alkaloidea Vegyészeti gyár több, mint félmilliónyi segítséget nyújtott a vasvári új ABC-áruház járulékos beruházásainak megépítésére. Ebből az összegből megépítik az üzemeltetéshez szükséges közműveket és az utat is.

A Grabona-flip, a győri Pamutszövőbő készített műbőr világdíjnyertesnek ígérkezik. A szenczió számba menő termékűjdonőség rendkívül rugalmas, könnyedsége a sevrő-bőrhöz hasonlatos. Az új terméket májusban a BNV-n mutatják be a vásárlóközönségnek és a kereskedelemben.

Ez esetben azonban nincs szükség arra, hogy a vállalat fekete beruházást hajtson végre, ugyanis a hitelrendszer épp ilyen esetekben siet a vállalatok segítségére.

Azoknál a vállalatoknál viszont, ahol a realizálható nyereség viszonylag alacsony szintet ér el, ott éppen az érdekeltségi rendszer korlátozza a vállalatokat a fekete beruházások megvalósításában.

Végül a cikk még egy kitételére szeretnék visszatérni, mégpedig arra, hogy egy vállalat egyes telephelyei valószínűleg meg fekete beruházást azért, mert a vállalaton belül az adott telephely nem rendelkezik megfelelő beruházási pénzeszközökkel. Elképzelhető, hogy egyes telephelyek részéről találkozhattunk ilyen törekvésekkel. Ez esetben azonban a vállalat központjának fűződik a lebnagyobb érdekeltsége ahhoz, hogy ezeket megakadályozza.

Az előzőekben foglaltak arra utalnak, hogy „a fekete beruházások új fénykora”-val nem kell számolnunk.

Nem tettünk említést arról, hogy megvannak ennek az adminisztratív akadályai is, hisz megfelelő állami és társadalmi ellenőrzés (PM Bevételi Főigazgatóság, Népi Ellenőrzés) is rendelkezésre áll ilyen törekvések megakadályozására.

Poroszlai János,

Budapest, XV., Naspolya u. 22.

Megjegyzések

a fekete beruházásokhoz

A Figyelő március 20-i számának Fórum rovatában megjelent „A fekete beruházások új fénykora?” című íráshoz az alábbi megjegyzéseket szeretném fűzni:

Ha valamely vállalat nem a beruházások céljára rendszeresített pénzügyi források terhére, tehát „feketén” ruház be, akkor az így létrejött állóeszköz — a számvitel érvényes szabályai következtében — nem tudja aktíválni. Ilyen helyzetben két eset lehetséges:

Újajta hőlégtűvő kályhák gyártását kezdte meg a Nagykállói Épületszerelő Ktsz. Az új termék iránt, úgy belföldön, mint az exportban, máris nagy érdeklődés nyilvánul meg.

Magyar üzem veszi át az üzleti pénztárgépek gyártását az NDK-tól. A Metrimex és az Irodagépipari Vállalat újszerű megállapodást kötött az NDK-beli Secura Gyárral: átveszi tőle az üzleti pénztárgépek gyártását. A szerződés értelmében az NDK-ban megszüntetik az ilyen gépek készítését, és a gyártási profilt Magyarországnak adják át. A magyar vállalatok — a Metrimex és az Irodagépipari Vállalat — egyúttal vállalja a profilgazda szerepét és gondoskodik több szocialista ország ilyen irányú keresletének kielégítéséről.

30 vasúti étkezőkocsit rendelt a Győri Magyar Vagon- és Gépgyártól Románia 1969-re. A 30 étkezőkocsi 80 millió forintot üzletet jelent a győri gyárnak. A román fél kilátásba helyezte, hogy a későbbi években 100 elsőosztályú személykocsit, 20 étkezőkocsit és 50 csomagszállító vasúti kocsit vásárol majd Győrből.

Szintetikus és feldolgozó üzem létesítenek közleplejratú bankhitelből a szteroidkészítmények gyártásának fokozására a Kőbányai Gyógyszeráruhágyárban. A tervek szerint a szintetikus üzem ez év végére már áll, a feldolgozó csarnokot pedig 1969 végére fejezik be.

Járműipari bázissá fejlődik Baja. A Kismotor és Gépgyár bajai gyáregységét 134 millió forintot beruházással bővítik, miután az üzem igen nagy feladatot kapott a közúti járműfejlesztési program végrehajtásából. A nagyüzemek: az Ikarus Csepel Autó, Vörös Csillag Traktorgyár és a Magyar Vagon- és Gépgyár termékeit a Kismotor és Gépgyár bajai gyáregysége fogja 1970-től ellátni különféle szerelvényekkel, járműfejlesztési cikkekkel. Ennek megfelelően több mint százmillió forint értékben növelik a légtérszerelvények, zárok, alumíniumveretek, valamint a licence alapján készített Rába-Man-motorokhoz szükséges üzemanyag-, kenőolajszűrő és kenőolajhűtő gyártását. Az üzembehelyezés határideje 1969. december 31., amikor a dolgozók létszáma eléri a 1200-at.

1. Sohasem aktiválják az állóeszközt, s nem számolják el az előírt amortizációt és az eszközleltési járulékot: adóeltérő. A levélben említett számtáblacsere ennek speciális esete: az adóeltérő nem rögtön, hanem csak később, abban az időpontban kezdődik, amikor a régi, megsemmisített állóeszköz teljesen leírták volna. Ugyanis ettől kezdve szűnik meg — a felvetett esetben jogtalanul — az amortizáció és az eszközleltési járulékfizetés.

2. Leltározáskor „megtalálják” az állóeszközt, s ekkor aktiválják. Ez azonban a szabályok szerint azzal a következménnyel jár, hogy az állóeszköz értékét a vállalatfejlesztési alap terhére el kell számolni, mintha a „megtalálás” időpontjában történt volna a beruházás. Eszerint a költség is emelkedik, a fejlesztési alap is fogy.

A fekete beruházást fékező gondolatokról, neheztől tényezőkről a levélíró is szót ejt. Ezeket még továbbiakkal is kiegészíthetnénk. Lehet, hogy mindezek ellenére egyes vállalatok végeznek majd ilyen beruházásokat, sőt az is lehet, hogy az adott helyzetben igazuk lesz: minden más megoldás gazdaságilag hátrányosabb lenne.

Ha — mondjuk — népgazdasági szinten 30 millió Ft-ra tesszük az ilyen beruházások évi összegét, és ez az illetékes szervek előtt is felderítetlen, vagy elfogadhatatlan maradna, ez az évi összberuházási volumen fél ezrelékét jelentené. Tehát még jelentős alábecslés esetén sem tartom indokoltnak a harangot félrevernem. Különösen, amikor egyrészt sokkal nagyobb problémák várnak megoldásra a fehér beruházások terén, másrészt pedig — meglátásom szerint — az előző gazdálkodási rendben a vállalatok kevesebb kockázattal végezhettek fekete beruházásokat.

Galla László,

műszaki-gazdasági tanácsadó,
Budapest, VII., Damjanich u. 56.

Gyár épül a szántóföldön Kecskemét határában. Még az elmúlt esztendőben kezdtek meg Kecskemét határában, mintegy nyolc holdon a tereprendezést a Szerszám- és Gépelemek Gyára új üzemének felépítésére. Azóta elkészültek a betonutak, s egy tízezer négyzetméteres nagycsarnok alapozása, majd a vasbetonszerkezet. Most építik a válaszfalakat, s beszerelik a szerszámgépeket. Az építők a hatvanmillió forintos beruházás mintegy tíz százalékát készítették el, a végleges határidő 1970.

Megkezdődött Kecelen a téglagyártás a téli szünet után. A gyár vezetője úgy tervezi, hogy az idén mintegy nyolcmillió téglát gyártanak, ami kétszáz családi ház felépítéséhez elegendő.

A Gyapjúmosó- és Szövőgyár 1968. évi termelésének mintegy húsz százalékát kötötte le a Szovjetunió. Gyártmányai annyira keresettek a szovjet piacon, hogy év közben újabb megrendelés érkezett és termékeiknek további 4-5 százalékát exportálja a Szovjetunióba.

Elektronikus darumérlegeket helyeznek üzembe a diósgyőri Lenin Kohászati Művekben. Az angol gyártmányú, a martin kemencéknél a darukra szerelhető elektronikus mérlegek által lehetővé válik mind a folyékony nyersvas, mind a betétanyagok 0,3 százalékos pontosságú adagolása. A mérlegeket előreláthatólag még az idén üzembe állítják.

Nemzetközi kapcsolatot. Laczka János, a Salgótarjáni Kohászati Üzemek főtechnológusa és Papp Károly kutatómérnök az NDK-beli Hennigsdorf vasművében folytatott megbeszéléseket egy közeljövőben megkötendő szerződésről.

Újjászervezték a mezőgazdasági szakértőhálózatot a halasi járásban. A konzervgyárak és más feldolgozó üzemek ütemezési hibáit korrigálják a mezőgazdasági termékek értékesítésében, s a hibás termékeket a helyszínen visszaminősítik.

Fóliásátorral függetlenítette magát az időjárástól a kiskunfélegyházi Vörös Csillag Tsz másfélholdnyi kertészetében. A tervek szerint hűvötre retket, majd paradicsomot, s utána paprikát termelnek a fóliásátor védelme alatt. E háromszázszoros termelés bevételét félmillió forintba becsülik.